

Nu ne vindem tinerii, ii cumparam cu iluzia salariului minim

Scris de Florin Rusu

Miercuri, 20 Iulie 2011 11:03

Nu ne vindem tinerii pare a fi noul motto al societatii civile, dar si al politicianilor romani. Si nu numai. Guvernul, syndicatele si patronatele si-au dat mana si au decis ca, pentru a nu parasi Romania, tinerii absolventi ai sistemului falimentar de educatie ar trebui platiti mai bine. Chiar daca sunt extrem de slab pregatiti, decat sa-i serveasca pe straini prin barurile si restaurantele occidentale pentru cateva mii de euro, mai bine le cream conditii sa semneze hartii pentru vreo 300 de euro. E adevarat ca 300 de euro brut, dar tot e ceva intrucat chiriile in Romania sunt mai mici decat cele din Occident. Asa se face ca ca Romania are mai multe salarii minime, de la cel pentru munca necalificata pana la cel pentru cei cu studii superioare, dublu fata de primul.

Salariul minim este unul dintre cele mai perverse instrumente ale societatii moderne, preocupate, cel putin la nivel discursiv, cu problema somajului, interpretat ca un "esec al pietei libere". Numai ca, dupa cum observa Hans F. Senholz, „somajul este o boala politica, boala care provine dintr-un principiu primitiv, dar popular, potrivit caruia guvernul poate imbunatati conditiile de trai ale muncitorilor prin legislatie si reglementare, iar syndicatele pot majora veniturile prin intermediul negocierilor colective".

{jcomments on}

O [analiza recenta](#) efectuata pe piata americana arata ca fiecare majorare cu 10% a salariului minim reduce rata angajarii cu 1,2% in cazul populatiei masculine hispanice, cu 2,5% in cazul "albilor" si cu 6,5% in cazul populatiei de culoare. Rezultatul este similar si in cazul orelor de munca: majorarea cu 10% a salariului minim micsoreaza numarul de ore lucrate de un hispanic cu 1,7%, de un alb cu 3% si de un negru cu 6,6%.

Concluzia studiului este mai mult decat elocventa:

“Between 2007 and 2010, employment for 16- to 24-year-old black males fell by approximately 34,300 as a result of the recession; over the same time period, approximately 26,400 lost their jobs as a result of increases in the minimum wage across the 50 states and at the federal level.”

Rezultatele referitoare la populatia hispanica n-ar trebui sa surprinda pentru ca, pe de o parte, majoritatea fortei de munca (imigrantii ilegali in primul rand) din cadrul acestei populatii activeaza pe piata neagra americana, iar pe de alta parte, ca urmare a mobilitatii sociale mai mari in cazul celor care au obtinut cetatenia americana, majoritatea studentilor la facultatile cu profil tehnic sunt hispanici. In plus, [numarul antreprenorilor hispanici din SUA a avansat la o rata dubla fata de medie](#). In cazul populatiei de culoare, in mare majoritate necalificata, se poate spune fara riscul de a exagera, ca ea este victima politicianilor si a instrumentului lor favorit de a cumpara voturi: salariul minim.

Datele confirma de altfel teza celui mai interesant volum scris pe aceasta tema: [Out of Work: Unemployment and Government in Twentieth-Century America](#), al economistilor austrieci, Richard K. Vedder si Lowell E. Gallaway: Salariul minim si reglementarile statului sunt responsabile pentru somajul ridicat din secolul trecut, si nu piata libera.

Asta in pofida perceptiei publice denaturate de discursurile elitei reprezentate de societatea civila. In societatea moderna, populismul guvernantilor, dar si cel al sindicatelor si in unele cazuri si al patronatelor, prezinta salariul minim ca o masura sociala menita a imbunatati nivelul de trai al angajatilor defavorizati. Numai ca legile economice arata ca o majorare a salariului minim conduce in mod inevitabil la somaj. Prevederile privind salariul minim nu vizeaza, in realitate, ocuparea fortei de munca, ci neocuparea ei. Ele nu obliga un patron sa angajeze un salariat la nivelul salariului minim, ci il obliga mai mult sa nu angajeze salariatul la anumite niveluri de salariu, si anume la cele situate sub minimul fixat prin lege sau prin contractul colectiv de munca. De asemenea, respectivele prevederi incalca flagrant atat dreptul angajatului, cat si pe al angajatorului de a semna un contract. Ele il constrang pe tanarul absolvent lipsit de experienta ca, indiferent cat de mult ar dori sa primeasca un job cu un salariu sub nivelul minim, sa nu accepte slujba. Daca patronul vrea sa nu-si afecteze productivitatea, pe masura ce trece timpul el isi va inlocui lucratorii necalificati si neexperimentati, deveniti pe neasteptate scumpi, cu lucratori mai putini, dar mai calificati, cu mai multa experienta, si cu tehnologie mai sofisticata, astfel incat productivitatea lui totala sa ramana cel putin constanta. Datele celei mai recente carti scrise pe aceasta tema, [A Great Leap Forward](#), a lui Alexander J. Field, par a confirma legatura invers proportionala intre rata angajarii si progresul tehnologic. Anii Marii Depresii, cu rate ale somajului extrem de ridicate au fost si cei mai inovatori din punct de vedere tehnologic, fapt pe care s-a bazat spectaculoasa revenire a economiei americane

dupa cel de-al doilea razboi mondial. Putin i-a ajutat insa pe cei care in acea perioada n-au putut gasi un loc de munca din cauza salariilor minime declarate pentru prima data constitutionale de Curtea Suprema. Nu numai somajul, ci si nivelurile mai reduse de salarizare, ar fi permis investitiile in tehnologie.

Sindicatelor insa putin le pasa insa de acest lucru. Pentru ca salariul minim nu este altceva decat un pret minim pe forta de munca. Iar cresterea salariilor posibililor nou - intrati pe piata, muncitori necalificati sau absolventi de facultate, ii face pe patroni sa se gandeasca de doua ori inainte de a trece la noi angajari. Pentru ei este mai ieftin sa inlocuiasca munca necalificata, cauzata de slaba pregatire sau lipsa de experienta, cu aceea calificata a actualilor angajati, carora le pot mari salariile si pot cere o productivitate mai mare. Deoarece actualii angajati si posibili noi angajati pot fi, intre anumite limite, substituiti unii altora, ei se afla de fapt in concurenta unii cu altii. Actualii angajati, organizati in sindicate, vor, prin introducerea salariului minim, sa scape de concurenta, impunand muncii un pret care-i scoate de pe piata pe cei nou-intrati. Tactica este de a determina adoptarea unei legi sau semnarea unui contract care sa faca salariul posibililor nou-veniti pe piata muncii atat de mare, incat ei sa nu poata fi angajati, indiferent cat de scandaloase ar fi cererile de salarii ale sindicatului.

Actualele prevederi de "protectie sociala" ar fi compromis definitiv Revolutia Industriala. Aceasta pur si simplu nu ar fi putut avea loc, pentru ca se baza in primul rand pe calificarea la locul de munca. Iar aceasta presupune costuri importante pentru un patron. Costuri care uneori pot fi mai mari decat beneficiile aduce pe o perioada de timp limitata de angajatul necalificat. Asa se face ca, precum descrie Elisabeth Gaskell, in Mary Barton, institutia ucenicului era la ea acasa in secolul XIX:

"Mary Barton had engaged herself as apprentice (so called, though there were no deeds or indentures to the bond) to a certain Miss Simmonds, milliner and dressmaker (...); and where Mary was to work for two years without any remuneration, on consideration of being taught the business; and where afterwards she was to dine and have tea, with a small quarterly salary (paid quarterly because so much more genteel than by the week), a VERY small one, divisible into a minute weekly pittance. In summer she was to be there by six, bringing her day's meals during the first two years; in winter she was not to come till after breakfast. Her time for returning home at night must always depend upon the quantity of work Miss Simmonds had to do."

Situatia descrisa nu era una usoara, insa alternativa moderna ar fi fost somajul. Rata somajului in randul tinerilor este peste tot in Europa de peste 25%. Unul din patru tineri nu este nici macar lasat de reglementarile statului sa se califice la locul de munca. Imoralitatea acestei situatii este

ignorata de presa si in general de societatea civila, reprezentanta interesului clasei medii, multumita cu actualul status quo.

Iar cercetarile arata ca solutia nu este investitia in educatia publica, care, pe langa faptul ca nu adapteaza elevii si studentii la cerintele pietei (nici n-are cum fiind o problema de imposibilitate a cunoasterii acestora de catre planificatorii centrali), le mai creeaza acestora si asteptari irrationale. Un absolvent de facultate considera majoritatea slujbelor disponibile sub nivelul sau de pregatire. Cu toate ca acest nivel este redus, iar experienta sa este nula. Aici intervine si o problema morala si de "piosenie". Asa se explica cel mai bine constatarea lui [Bryan Caplan](#), potrivit careia "the negative effect of education and the positive effect of income on job satisfaction proved robust. But so did one other variable: Biblical literalism. People who believe in the Bible's literal truth are much more satisfied with their jobs than people who believe it's just a book of fables."